

Ansichtkaarten van het Brabants Dorpsleven

Als het goed is kennen de lezers van De Verzamelaar de verzameling van Albert Pennings al goed. Toch is hij nog nooit verzamelaar van de maand geweest. Hij is lid van de afdeling Oost-Brabant en bezoekt regelmatig de verzamelbeurs in Eerde. Ik was blij verrast toen hij onlangs op de verzamelbeurs naar mij toe kwam met de mededeling dat hij ook wel eens een tentoonstelling kon houden op de verzamelbeurs met zijn verzameling ansichtkaarten van het Brabants Dorpsleven. Hij ging toch al een tentoonstelling voor Hertogpost in 's-Hertogenbosch houden en dan gaat het in een moeite door.

Rond 1970 werd Albert lid van de heemkundekring in Berlicum, of Balkum zoals de dorpsbewoners zelf zeggen. Als lid van de heemkundekring begon hij met het verzamelen van ansichtkaarten van Berlicum en andere kleine plaatsjes in de omgeving. Op die ansichtkaarten stonden dan gebouwen uit de dorpen of natuurgezichten uit de omgeving. Hij heeft ongeveer 400 ansichtkaarten van Berlicum en de directe omgeving. Bij de heemkundekring hadden ze ook veel foto's van de bewoners uit die streek, maar dit waren dan echt portretten en familiefoto's. Begin 1900 was het heel bijzonder als er een fotograaf kwam en de mensen stonden allemaal netjes in het gelid in hun beste kleren. Toen Albert de kaarten van het Brabants dorpsleven tegenkwam vond hij het juist zo leuk dat er op te zien was hoe de mensen toen leefden en werkten. De foto's zijn geënceneerd. De fotograaf wist heel goed wat de mensen mooi vonden op een kaart. De mensen die er op staan dragen vaak hun goede kleding (klederdracht) en de mooiste poffer. Toch geven ze een mooi beeld van hoe de mensen toen waren en werkten. Vanaf november 2010 heeft er iedere keer een artikel van Albert Pennings in De Verzamelaar gestaan over de ansichtkaarten van het Brabants Dorpsleven. Inmiddels heeft hij al 50 artikelen geschreven. Doordat hij nu al 35 jaar bezig is met het verzamelen van deze ansichtkaarten weet hij er veel over te vertellen. Soms zoekt hij nog wel eens wat op. Hij heeft ook diverse boeken over het Brabants Dorpsleven. Hij vertelde dat je vaak aan de poffer kunt zien in welke plaats de foto ongeveer gemaakt is en soms kun je zelfs op de ansichtkaart zien wie de poffer gemaakt heeft.

Albert vindt het niet belangrijk om alle kaarten in zijn bezit te hebben. Hij kan het heel goed hebben als andere verzamelaars kaarten hebben die nog in zijn verzameling ontbreken. Hij vindt het wel leuk om het bestaan van de diverse kaarten te kennen om het overzicht op zijn website brabantsdorpsleven.nl verder compleet te kunnen maken. Op zijn website brabantsdorpsleven.nl heeft Albert een eerbetoon staan voor Jan Aerts. Albert heeft de verzameling ansichtkaarten van Jan Aerts niet overgenomen. Dat vond hij niet nodig, want veel van die kaarten had hij zelf al in zijn collectie. Toch vindt Albert dat hij het belangrijkste deel van de verzameling van Jan Aerts heeft gekregen, namelijk alle aantekeningen over de achtergronden en personen op de kaarten.

Op zijn website heeft Albert de ansichtkaarten gesorteerd staan op naam van de uitgever. De kaarten van Berkers-Verbunt uit Asten vindt hij de mooiste, het is echt kunst drukwerk. De drukkerij stuurde begin 1900 drie fotografen op pad om in de hele provincie foto's te maken van fraaie gezichtspunten. De kaarten zijn meestal genummerd. Deze kaarten zijn erg geliefd bij verzamelaars en daarom vaak best prijzig. Albert wil graag nog wat van deze kaarten aan zijn verzameling toevoegen, maar niet tegen iedere prijs, het moet wel leuk blijven.

Toen ik hem vroeg naar zijn favoriete kaart had hij daar niet direct een antwoord op. Even later liep hij de kamer in en vroeg mij om te komen kijken. Er stond een fotolijstje met daarin een ansichtkaart van een vrouw met een Brabantse poffer. Hij vertelde dat hij die kaart wel een keer of 30 heeft in allerlei variaties. Hij vertelde dat dit een ansichtkaart is waar zijn eigen grootmoeder op staat. In nummer 2 van de Verzamelaar had Albert het erover dat er ook begin 1900 al druk gefotostopt werd. Afbeeldingen van verschillende kaarten werden samengevoegd tot een nieuwe kaart. Dit is ook het geval bij de kaart van zijn grootmoeder. Er zijn kaarten in zwart/wit en gekleurd, maar ze staat ook bij verschillende boerderijen en soms staat een kleine afbeelding van de kaart tussen andere plaatjes op een ansichtkaart. De plaats Den Dungen heeft zelfs een bronzen beeld laten maken waar zijn grootmoeder model voor heeft gestaan, dit staat op de rechterfoto. Albert heeft zelf een miniatuur uitgave van het beeld bij de ansichtkaart staan.

Toen ik begin maart bij Albert op bezoek ging, had hij zijn tentoonstelling die hij op 20 en 21 maart voor het 85 jarig bestaan van Hertogpost had samengesteld, al helemaal klaar liggen. Hertogpost hield voor het jubileum diverse tentoonstellingen met het thema Brabantica. Normaal gesproken bewaart hij alle kaarten in zijn verzameling in mappen met insteekhoezen. Naast de kaart houdt hij een vakje leeg zodat hij daar een briefje met informatie over de kaart in kan steken. Het liefst zou Albert namelijk van iedere kaart willen weten waar die precies gemaakt is en wie er allemaal op de foto staan. Omdat de oudste kaarten van begin 1900 zijn is deze informatie jammer genoeg bijna niet meer te achterhalen. Voor de tentoonstelling heeft hij ongeveer 250 kaarten uit de mappen gehaald. Hij heeft de kaarten gesorteerd in 10 verschillende onderwerpen. Voor alle kaarten heeft hij in Word een pagina gemaakt met informatie over de kaart en vervolgens de kaart erop vastgemaakt. Hij heeft op die manier 120 pagina's samengesteld voor de tentoonstelling. Deze tentoonstelling wordt ook in Eerde gebruikt.

Prentbriefkaarten Brabants Dorpsleven. Vervoer: Hondenkar.

Dech's Series: Vanaf 1909 in de N.V. Lichtdruk- en Grafische afdeling in Amstelveen gevestigd. Twee hondenskarren.

Uitgever: Jean Smit & Zonen, drukkerij, Tilburg (1917), Melkwagen, Maan uit Tilburg.

Verzamelbeurs

Als u meer van deze verzameling wilt zien, of weten, kom dan op zondag 26 april 2015 naar de verzamelbeurs in Eerde. Daar laat Albert Pennings zijn verzameling ansichtkaarten van het Brabants dorpsleven zien. Heeft u nog een bijzondere kaart? Breng hem dan mee voor Albert, of neem contact met hem op via telefoon 073 - 503 2560 of via zijn website brabantsdorpsleven.nl.

Door Hannie van Duijnhoven, secretaresse van de afdeling Oost-Brabant van De Verzamelaar